

Spojrzenie w marcowe niebo 2024

„Suchy marzec, kwiecień mokry, maj chłodny - rok niegłodny”

Tak powiada nam staropolskie przysłowie związane z nadchodzącym kwartałem tego roku. Natomiast dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba. Po emocjach związanych ze smogową i śnieżną zimą, czeka nas wreszcie upragniona wiosna. Cieszymy się wszyscy z faktu, że **Słońce** powoli ale systematycznie wznosi się po *ekliptyce* coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 04.07 w punkcie równonocy wiosennej zwanym punktem *Barana*. **Słońce** „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną i świeci dokładnie w zenicie na równiku. Rozpocznie się wówczas astronomiczna wiosna, a na ten szczególny moment czekaliśmy z nieukrywaną tęsknotą. Ze względu zaś na zjawisko refrakcji atmosferycznej zrównanie dnia z nocą wystąpi już wcześniej, bo 16 marca. W Krakowie i okolicy w dniu 1 marca **Słońce** wschodzi o 6.21, a zachodzi o 17.24, zaś ostatniego marca, w Wielkanoc, wschodzi (już według czasu letniego) o 6.16, a zachodzi o 19.12, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 56 minut. Zatem w marcu w Małopolsce przybędzie dnia aż o 113 minut!

Aktywność magnetyczna naszej gwiazdy będzie bardzo wysoka znacznie powyżej średniej wieloletniej, bowiem będą się pojawiać gwałtowne wyrzuty plazmy z fotosfery **Słońca**, które wkroczyło już na dobre w maksimum 25 cyklu aktywności, a osiągnie go w przyszłym roku. Zaś w nocy z 30/31 marca, na Wielkanoc czeka nas zmiana czasu z zimowego na czas letni. Zatem powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne i słoneczne popołudnia, które można będzie wykorzystać chociażby na wiosenne spacerki, czy też prace w przydomowym ogrodzie.

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce dogodne do obserwacji astronomicznych będą na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżyc**a w marcu będzie następująca: ostatnia kwadra 3 III o godz. 16.24, now 10 III o godz. 10.00, pierwsza kwadra 17 III o godz. 05.11 i pełnia 25 III o godz. 08.00. Ponadto o godz. 08.13 wystąpi maksimum półcieniowego zaćmienia **Księżyc**a. U nas niewidoczne, bowiem będzie on już w Krakowie pod horyzontem od godz. 05.41. Najbliżej **Ziemi** (w *perygeum*) znajdzie się **Księżyc** 10 III o godz. 08, a najdalej od **Ziemi** (w *apogeum*) będzie 23 III o godz. 17. Oby tylko pogoda nam dopisała w obserwacjach - i nie tylko - naszego naturalnego satelity.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można dostrzec wieczorem w zorzach wieczornych, bardzo nisko na zachodnim niebie dopiero po 10 marca aż do końca miesiąca. Najlepsze, ale trudne warunki jego obserwacji wystąpią w drugiej połowie marca, gdy będzie najjaśniejszy. Natomiast **Wenus** gości przez cały marzec nisko na porannym niebie jako *Gwiazda Poranna*. Widoczna jest początkowo ponad godzinę przed wschodem **Słońca**, potem stopniowo zbliża się do niego i poprzedza jego wschód o kilkanaście minut. Ponadto

22 III **Wenus** przybliży się do **Saturna** na odległość 0.3 stopnia. Czerwonawego **Marsa** też znajdziemy na porannym niebie, gdzie poprzedza wschód **Słońca** o godzinę i ten czas systematycznie rośnie w ciągu roku. Początkowo gości on w gwiazdozbiore *Koziorożca*, by potem przemieścić się do *Wodnika*. Natomiast **Jowisza**, który przebywa w gwiazdozbiore *Barana*, możemy obserwować na wieczornym niebie przez cały miesiąc. Powodzenia. **Saturna** po lutowej koniunkcji ze **Słońcem** znajdziemy bardzo nisko rankiem na wschodnim niebie w gwiazdozbiore *Wodnika* dopiero od drugiej połowy marca. W dniu 22 III nad ranem dojdzie do jego koniunkcji z **Wenus**. Planeta **Uran** przebywa w gwiazdozbiore *Barana*, widoczna jest na wieczornym niebie, zaś **Neptun** kryje się w promieniach **Słońca** i dopiero na początku kwietnia pojawi się na porannym niebie w *Rybach*. Do ich obserwacji musimy użyć lunety.

W tym miesiącu nie przewiduje się pojawienia jasnych komet ani bogatych deszczy meteorów, chociaż 25 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (*Wirginidy*) promieniującego z okolicy „alfy”, czyli *Spiki*, najjaśniejszej gwiazdy w *Pannie*. **Księżyc** w pełni będzie przeszkadzał w obserwacjach maksimum tego roju.

Natomiast bliskość ciepłej wiosny niechaj nas zachęca do ostatnich zimowych spacerów. Dodatkowo zaś wypada tylko nam sobie życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu takie pogody często u nas występują. Pamiętajmy też, że w tym roku w Wielką Sobotę na Święta Wielkanocne zmieniamy czas zimowy na letni. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem w rozgwieżdżone niebo przypomnijmy sobie jeszcze jedno staropolskie przysłowie:

„Z nadchodzącą wiosną nasze nadzieje na lepsze jutro rosną”

dlatego wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej serdecznie życzę.